

**ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ТА
КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ» ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Освітньо-методичною радою

Протокол № 3 від 28 березня 2024 р.

Голова освітньо-методичної ради

Вікторія ГОРАЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КАРДІОЛОГІЯ»

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Рівень освіти

третій (освітньо-науковий)

Галузь знань

22 Охорона здоров'я

Спеціальність

222 «Медицина»

Форма навчання

очна (денна / вечірня), заочна

Мова навчання

українська

Тривалість навчання

12 кредитів ЄКТС, 360 годин

Науковий відділ

внутрішньої медицини

Київ- 2024

Розробники програми:

Кравченко Анатолій Миколайович, завідувач наукового відділу внутрішньої медицини Державної наукової установи "Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини" Державного управління справами, д.мед.н. 14.01.11 – кардіологія, доцент.

Нетяженко Василь Захарович, головний науковий співробітник наукового відділу внутрішньої медицини Державної наукової установи "Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини" Державного управління справами, д.мед.н. 14.00.06 – кардіологія, професор, чл.-кор НАМН України.

Гідзинська Ірина Миколаївна, завідувач консультативно-діагностичного центру, старший науковий співробітник наукового відділу внутрішньої медицини Державної наукової установи "Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини" Державного управління справами, к.мед.н. 14.00.06 – кардіологія.

Рецензенти:

О.Й. Жарінов, завідувач кафедри функціональної діагностики Національного університету охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика, д.м.н., професор.

М.І. Лугай, завідувач відділу атеросклерозу та ішемічної хвороби серця «Національного наукового центру «Інститут кардіології та регенеративної медицини імені академіка М.Д. Стражеска» НАМН України», д.мед.н., професор.

1. Загальні відомості

Назва дисципліни	Кардіологія
Розробники робочої програми	Кравченко Анатолій Миколайович , завідувач наукового відділу внутрішньої медицини Державної наукової установи "Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини" Державного управління справами, д.мед.н. 14.01.11 – кардіологія, доцент. Нетяженко Василь Захарович , головний науковий співробітник наукового відділу внутрішньої медицини, д.мед.н. 14.00.06 – кардіологія, професор, чл.-кор НАМН України. Гідзинська Ірина Миколаївна , завідувач консультативно-діагностичного центру, старший науковий співробітник наукового відділу внутрішньої медицини к.мед.н. 14.00.06 – кардіологія.
Контактний телефон	(044) 254-64-10 (044) 284-71-07
E-mail:	clinicgovua@gmail.com
Сторінка на сайті	http://clinic.gov.ua/

2. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Кардіологія» є складовою загальної освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 222 «Медицина» та розрахована на 12 кредитів ECTS (360 годин – 120 годин аудиторних занять і 240 годин самостійної роботи).

Програма розрахована для керівників (розділ 1 Класифікатора професій (ДК 003-2010) та професіоналів (розділ 2), що за рівнем кваліфікації за дипломом про повну вищу освіту відповідають рівню магістра за напрямом підготовки «Медицина», (спеціальності «Лікувальна справа»)) та відповідають наступним кваліфікаційним вимогам: проходження інтернатури за однією зі спеціальностей медичного профілю з наступною спеціалізацією з кардіології – післядипломна спеціалізація за фахом «Кардіологія», наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності.

Робоча програма підготовки докторів філософії складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Положення про підготовку докторів філософії Державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами.

Предметом навчальної дисципліни «Кардіологія» є діагностика, профілактика та лікування основних серцево-судинних захворювань з позицій доказової медицини.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Кардіологія» здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації,

англійська мова у науково-медичному спілкуванні, медична етика та деонтологія, культура мови лікаря: термінологічний аспект, публікаційна активність та наукометричні бази даних, біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, з якими інтегрується програма кардіології. У свою чергу, кардіологія формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних спеціалізованих дисциплін терапевтичного профілю (Внутрішні хвороби, Ревматологія, Фтизіатрія, Гастроентерологія, Ендокринологія, Загальна практика-сімейна медицина, Клінічна фармакологія, Клінічна біохімія та Мікробіологія, Клінічна морфологія) та теоретичного - (Нормальна анатомія, Патологічна анатомія, Фізіологія, Патологічна фізіологія, Фармакологія, Мікробіологія, Гістологія).

3. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо дотримання норм етики та деонтології, а також принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти:

- дотримання принципів толерантності, доброзичливості та виваженості у спілкуванні зі здобувачами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- дотримання позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології у навчальних ситуаціях;
- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та відпрацювання пропущених занять здобувачами вищої освіти:

- присутність здобувачів на всіх лекційних та практичних заняттях, а також, підсумковому модульному контролі є обов'язковим (окрім випадків з поважних причин).
- відпрацювання пропущених здобувачами занять відбувається згідно з графіком відпрацювання, а також консультацій викладачів.

4. Розподіл навчальних годин для заочної форми навчання

Вид заняття / підсумкового контролю	Кількість годин
I Нормативна складова 360 години /12 кредитів ECTS	
Лекції	34
Практичні заняття	52
Семінарські заняття	28
Самостійна робота	240
Заключна атестація	6

Розподіл навчальних годин для очної (денної/вечірньої) форми навчання

Вид заняття / підсумкового контролю	Кількість годин
Всього годин / кредити ECTS 360 години /12 кредитів ECTS	
Лекції	59
Практичні заняття	62
Семінарські заняття	59
Самостійна робота	180
Заключна атестація (Іспит)	6

5. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Кардіологія» є здобуття аспірантами знань, навичок та вмінь в сфері кардіологічних захворювань людини, достатніх для виконання самостійного оригінального наукового дослідження за основними напрямками, викладеними у паспорті спеціальності 14.01.11 – кардіологія задля досягнення рівня знань і вмінь відповідно до кваліфікаційних вимог для отримання ступеня доктора філософії (PhD), отримання нових фактів та їх впровадження у педагогічну та медичну практики, практичну медицину та інші сфери життя.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Кардіологія» є формування системи знань, професійних умінь, педагогічної майстерності, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час ведення хворих кардіологічного профілю.

Згідно з Національною рамкою кваліфікацій особи, які навчаються в аспірантурі зі спеціальності «Кардіологія» за цією програмою, мають відповідати восьмому кваліфікаційному її рівню, що передбачає здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей в сфері формування і реалізації державної політики в сфері охорони здоров'я, досвіду інших країн щодо організації та діяльності кардіологічної служби в системі охорони здоров'я держави; науково обґрунтованим фактичним даним, щодо діагностики, профілактики та лікування основних серцево-судинних захворювань з позицій доказової медицини; розуміння процесів прийняття рішень і управління кадрами та матеріально-технічними ресурсами.

6. Компетентності та результати вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної та дослідницької діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити професійну медичну діяльність, оригінальне наукове дослідження, освітню діяльність на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних знань та професійної практики.

Перелік компетентностей, що набуваються або вдосконалюються

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами компетентностей:

Загальних:

Здатність генерувати нові ідеї, виявляти, ставити проблеми, вирішувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної та дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

Здатність до пошуку, виявлення, отримання, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до абстрактного креативного мислення, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Вміння приймати обґрунтовані рішення для досягнення поставлених цілей.

Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня.

Вміння спілкуватись і працювати у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

Вміння планувати та управляти часом, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальних (фахових):

Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ.

Здатність генерувати наукові гіпотези у сфері медицини, розробляти та управляти науковими проектами, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в медицині.

Здатність до використання теоретичних і експериментальних методів дослідження відповідно до обраної спеціалізації та поставленої мети.

Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень,

Здатність володіти сучасними методами наукового дослідження.

Вміти обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового дослідження.

Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень.

Здатність порівнювати результати власного наукового дослідження з результатами інших вітчизняних і зарубіжних науковців з обраної спеціальності, робити обґрунтовані та достовірні висновки.

Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проектів у сфері медицини усно і письмово відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Медицина», застосовуючи традиційні та інноваційні методи, прийоми, засоби тощо, знаходити шляхи можливого використання отриманих результатів для подальшого розвитку науки.

Здатність володіти професійною іноземною мовою, вільно сприймати, обробляти та відтворювати інформацію іноземною мовою на загальні та фахові теми.

Здатність вести наукові дискусії, виявляти і вирішувати наукові задачі та проблеми у межах обраної спеціалізації з дотриманням норм наукової етики і академічної доброчесності.

Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті

Вміння працювати у науковому (науково-педагогічному) колективі.

Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами програмних результатів навчання:

Мати концептуальні та методологічні знання із медицини та на межі предметних областей достатні для формулювання ідеї, концепцій, наукових гіпотез, мети і завдань наукового дослідження.

Мати дослідницькі навички, достатні для проведення прикладних наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та їх використання в науковій та освітній діяльності та/або здійснення інновацій у медичній практиці.

Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення, глибоко розуміти та демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів.

Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини, застосувати їх у власних наукових проєктах та у викладацькій практиці.

Застосовувати загальні принципи, сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для реалізації наукових та/або інноваційних проєктів медичної направленості.

Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних, інтерпретувати інформацію отриману при виконанні оригінального наукового дослідження

Оцінювати можливості та обмеження використання власних інноваційних розробок, а також їх роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому, творчо з науковою точністю оцінювати нові й складні явища та проблеми.

Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проєкту.

Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань людини.

Використовувати результати наукових досліджень та набуті професійні уміння в медичній практиці та освітній діяльності.

Представляти результати наукових досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях, в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому.

Вільно обговорювати прикладні проблеми медицини державною та іноземними мовами.

Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP).

Демонструвати академічну добросовісність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Здатність працювати у міждисциплінарній команді, висловлювати свої думки, бажання, наміри тощо, встановлювати та підтримувати необхідні контакти з іншими людьми.

Здатність використовувати сучасні дані, накопичені в результаті наукових досліджень в науково-педагогічній діяльності.

Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері медицини, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання.

Відповідність Національній рамці кваліфікацій

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач наукового ступеня «Доктор філософії» повинен:

В рамках компетенції «Знання»: мати концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.

В рамках компетенції «Уміння»:

- розв'язувати значущі проблеми у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширювати та переоцінювати існуючі знання і професійні практики;
- започатковувати, планувати, реалізовувати та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;
- проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

В рамках компетенції «Комунікація»: вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та дослідженнях.

В рамках компетенції «Автономність і відповідальність»: демонструвати авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, послідовну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

7. Короткий зміст програми навчальної дисципліни «Кардіологія» для очної (денної/вечірньої) форми навчання

<i>Нормативна частина</i>						
Номер модуля	Назва модуля (розділу)	К-сть кредитів	Кількість академічних годин			Форми контролю
			Всього	Аудиторних	Самостійна робота	
1	Сучасні методи діагностика в кардіології	2	60	30	30	Залік
2	Артеріальні гіпертензії	1	30	15	15	Залік
3	Ішемічна хвороба серця (ІХС): Гострий і хронічний коронарний синдром. Порушення ритму серця і провідності	3	90	45	45	Залік
4	Вади клапанів серця, міокардити, ендокардити, перикардити, ТЕЛА	2	60	30	30	Залік
5	Серцева недостатність, ГСН, ХСН, кардіоміопатії	2	60	30	30	Залік
6	Профілактика, реабілітація, спортивна кардіологія	2	60	30	30	Залік
Заключна атестація			6			Тестування, іспит
Всього годин з навчальної дисципліни «Соціальна медицина»		12	360	180	180	

8. Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

№ пп модулів	Назва модулів	Кредити ECTS	Лекції	Семинарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
Нормативна складова (модулі за спеціальною підготовкою з кардіології)							
Модуль 1	Сучасні методи діагностика в кардіології	2	6	4	10	40	60
	Основи електрофізіології серця. ЕКГ та функціональні методи досліджень в кардіології. ЕФД. Ультразвукова діагностика в кардіології.		2	2	4	10	18
	Клінічна оцінка результатів рентгенологічних та рентгеноваскулярних методів дослідження. Коронароангіографія, КТ серця, МРТ серця.		2	2	4	20	28
	Клінічна біохімія, клінічна генетика в кардіології		2		2	10	14
Модуль 2	Артеріальні гіпертензії	1	4	2	4	20	30
	Артеріальна гіпертензія в Україні і світі. Міжнародні та національні рекомендації 2023-2024 років по профілактиці і лікуванню АГ.		2			2	4
	Етіологія, патогенез, клініка, диф. діагностика артеріальної гіпертензії. Основні ускладнення АГ.					6	6
	Симптоматичні артеріальні гіпертензії.			2		4	6
	Лікування артеріальної гіпертензії. Сучасні групи гіпотензивних препаратів		2			2	4
	Рефрактерна АГ, Гіпертензивні кризи,				2	2	4
	АГ у людей похилого віку, АГ у вагітних. АГ і Цукровий діабет II типу, метаболічний синдром і АГ.				2	4	6
Модуль 3	Ішемічна хвороба серця (ІХС). Гострий і хронічний коронарний синдром. Порушення ритму серця і провідності	3	8	6	16	60	90
	Гострий коронарний синдром, нестабільна стенокардія.		2			4	6
	Інфаркт міокарда, клініка, діагностика, ускладнення, лікування, реабілітація.			2	2	10	14
	Реперфузійна терапія ГКС, види реперфузії.. Черезшкірне				2	4	6

№ пп модулів	Назва модулів	Кредити ECTS	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
	коронарне втручання, АКШ - покази та проти покази.						
	Ішемічна хвороба серця. Хронічний коронарний синдром, клінічні варіанти, діагностика, лікування.		2	2	4	10	18
	Дисліпідемії. Атеросклероз. Сучасна підходи до лікування				2	6	8
	Порушення ритму серця і провідності, діагностика і лікування.		4		2	16	22
	Реанімація та інтенсивна терапія в кардіології			2	4	10	16
Модуль 4	Вади клапанів серця, міокардити, ендокардити, перикардити, ТЕЛА	2	6	8	6	40	60
	Набуті вади серця, Стеноз АК, недостатність АК, вади мітрального клапана, вади трикуспідального клапана.		2		2	10	14
	Міокардити. Етіологія і патогенез, класифікація, клінічні прояви, лікування.		2		2	10	14
	Хвороби перикарда. Етіологія, діагностика, лікування.			2		5	7
	Хвороби ендокарда, гострий і затяжний септичний едокардит.		2	2		5	9
	ТЕЛА, Легеневе серце, легенева гіпертензія. Діагностика, клініка, принципи лікування.			4	2	10	16
Модуль 5	Серцева недостатність (СН), ГСН, ХСН, кардіоміопатії	2	6	2	12	40	60
	Причини, класифікація, клінічні прояви ХСН		2			6	8
	Особливості лікування хворих з ХСН зі зниженою ФВ				2	4	6
	Особливості лікування хворих з ХСН зі збереженою ФВ				2	4	6
	Кардіоміопатії, класифікація, клініка, лікування		2		4	10	16
	Етіологія, клінічні прояви, діагностика та лікування гострої серцевої недостатності.		2		2	10	14
	Онкокардіологія, особливості патології серця у онкологічних хворих			2	2	6	10
Модуль 6	Профілактика, реабілітація, спортивна кардіологія	2	2	6	4	40	60

8. Структура навчальної дисципліни для очної (денна/вечірня) форми навчання

№ пп модулі в	Назва модулів	Кредити ECTS	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
Нормативна складова (модулі за спеціальною підготовкою з кардіології)							
Модуль 1	Сучасні методи діагностика в кардіології	2	10	10	10	30	60
	Основи електрофізіології серця. ЕКГ та функціональні методи досліджень в кардіології. ЕФД. Ультразвукова діагностика в кардіології.		4	4	4	10	22
	Клінічна оцінка результатів рентгенологічних та рентгенендоваскулярних методів дослідження. Коронароангіографія, КТ серця, МРТ серця.		4	2	4	10	20
	Клінічна біохімія, клінічна генетика в кардіології		2	4	2	10	18
Модуль 2	Артеріальні гіпертензії	1	6	3	6	15	30
	Артеріальна гіпертензія в Україні і світі. Міжнародні та національні рекомендації 2023-2024 років по профілактиці і лікуванню АГ.		2	1		2	5
	Етіологія, патогенез, клініка, диф. діагностика артеріальної гіпертензії. Основні ускладнення АГ.					4	4
	Симптоматичні артеріальні гіпертензії.			2	2	4	8
	Лікування артеріальної гіпертензії. Сучасні групи гіпотензивних препаратів		2			2	4
	Рефрактерна АГ, Гіпертензивні кризи,				2	1	3
	АГ у людей похилого віку, АГ у вагітних. АГ і Цукровий діабет II типу, метаболічний синдром і АГ.		2		2	2	6
Модуль 3	Ішемічна хвороба серця (ІХС). Гострий і хронічний коронарний синдроми. Порушення ритму серця і провідності	3	15	14	16	45	90

№ пп модулі в	Назва модулів	Кредити ECTS	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
	Гострий коронарний синдром, нестабільна стенокардія.		2	2		4	8
	Інфаркт міокарда, клініка, діагностика, ускладнення, лікування, реабілітація.		2	2	2	10	16
	Реперфузійна терапія ГКС, види реперфузії.. Черезшкірне коронарне втручання, АКШ - покази та проти покази.		4	2	2	4	12
	Ішемічна хвороба серця. Хронічний коронарний синдром, клінічні варіанти, діагностика, лікування.		2	2	4	10	18
	Дисліпідемії. Атеросклероз. Сучасна підходи до лікування		2	2	2	6	12
	Порушення ритму серця і провідності, діагностика і лікування.		2	2	2	7	13
	Реанімація та інтенсивна терапія в кардіології		1	2	4	4	11
Модуль 4	Вади клапанів серця, міокардити, ендокардити, перикардити, ТЕЛА	2	10	10	10	30	60
	Набуті вади серця, Стеноз АК, недостатність АК, вади мітрального клапана, вади трикуспідального клапана.		4	2	2	5	13
	Міокардити. Етіологія і патогенез, класифікація, клінічні прояви, лікування.		2		4	10	16
	Хвороби перикарда. Етіологія, діагностика, лікування.		2	2		5	9
	Хвороби ендокарда, гострий і затяжний септичний едокардит.		2	2	2	5	11
	ТЕЛА, Легенева серце, легенева гіпертензія. Діагностика, клініка, принципи лікування.			4	2	5	11
Модуль 5	Серцева недостатність (СН), ГСН, ХСН, кардіоміопатії	2	10	10	10	30	60
	Причини, класифікація, клінічні прояви ХСН		2	2	2	6	12
	Особливості лікування хворих з ХСН зі зниженою ФВ		2	2	2	4	12
	Особливості лікування хворих з ХСН зі збереженою ФВ		2		2	2	8
	Кардіоміопатії, класифікація, клініка, лікування		2	2	2	10	16

№ пп модулі в	Назва модулів	Кредити ECTS	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
	Етіологія, клінічні прояви, діагностика та лікування гострої серцевої недостатності.		2	2		4	8
	Онкокардіологія, особливості патології серця у онкологічних хворих			2	2	4	8
Модуль 6	Профілактика, реабілітація, спортивна кардіологія	2	8	12	10	30	60
	Основні принципи первинної профілактики ХСК. Стратифікація серцево судинного ризику.		2	4	2	10	18
	Вторинна профілактика серцево-судинних захворювань, Основи реабілітації кардіологічних хворих		2	2	2	5	11
	Спортивна кардіологія, особливості патології серця у атлетів.		2	4	2	5	13
	Підготовка статті в науковому виданні, яке включене до міжнародної наукометричної бази Scopus		2	2	4	10	18
Разом		12	59	59	62	180	360
	Заключна атестація (тестування, іспит)						6

Методи навчання

- Вербальні (лекція, пояснення, консультація).
- Наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація).
- Пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації викладачем та її засвоєння аспірантами).
- Практичні (проведення експерименту, дослідження, проведення медичної практики виконання графічних робіт).
- Метод проблемного викладу (навчання аспірантів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах медичної практики, підготовки до презентацій результатів власних досліджень, просвітніх матеріалів).
- Частково-пошуковий або евристичний (оволодіння окремими елементами пошукової діяльності: викладач формулює проблему, аспіранти – гіпотезу).

Методи оцінювання

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: тематичний поточний письмовий тестовий контроль, розв'язування типових та нетипових ситуаційних задач та завдань (ситуаційне компетентісне завдання).

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, виступ з доповіддю, виконання презентації за темою, самостійного опрацювання, виконання індивідуального дослідного завдання.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на навчальній практиці, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожній навчальній практиці засвоєння теми змістового модулю (поточний контроль).

Підсумковий контроль (залік) здійснюється по завершенню вивчення всіх тем навчальної дисципліни на останньому контрольному занятті. Форма проведення підсумкового контролю є стандартизованою (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь, програмований комп'ютерний контроль) відповідно до ОНП.

Оцінювання дисципліни.

Оцінка за навчальну дисципліну виставляється за двобальною шкалою: «зараховано» або «незараховано» та визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляється на кожному навчальному занятті за відповідною темою та кількістю балів за виконання індивідуальних завдань аспірантом.

До заліку допускаються аспіранти, які відвідали усі аудиторні заняття та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (70 балів).

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали для дисципліни

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	120	3,97-4,0	95
4,93-4,96	119	3,93-3,96	94
4,89-4,92	118	3,89-3,92	93
4,85-4,88	117	3,85-3,88	92
4,81-4,84	116	3,81-3,84	91
4,77-4,8	115	3,77-3,80	90
4,73-4,76	114	3,73-3,76	89
4,69-4,72	113	3,69-3,72	88
4,65-4,68	112	3,65-3,68	87
4,61-4,64	111	3,61-3,64	86
4,57-4,6	110	3,57-3,60	85
4,53-4,56	109	3,53-3,56	84
4,49-4,52	108	3,49-3,52	83
4,45-4,48	107	3,45-3,48	82
4,41-4,44	106	3,41-3,44	81
4,37-4,4	105	3,37-3,40	80
4,33-4,36	104	3,33-3,36	79
4,29-4,32	103	3,29-3,32	78
4,25-4,28	102	3,25-3,28	77
4,21-4,24	101	3,21-3,24	76
4,17-4,20	100	3,17-3,20	75
4,13-4,16	99	3,13-3,16	74
4,09-4,12	98	3,09-3,12	73
4,05-4,08	97	3,05-3,08	72
4,01-4,04	96	3,01-3,04	71
		3,0	70

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при складанні підсумкового контролю (заліку), становить 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Оцінка за дисципліну визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант – 200 балів (100%), мінімальна – 120 балів.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну п'ятибальну шкалу за абсолютними критеріями, як наведено у таблиці «Шкала оцінювання навчальної дисципліни».

Таблиця. Шкала оцінювання навчальної дисципліни

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 120 до 149 балів	«3»
119 балів і нижче	«2» – незадовільно

Оцінка з дисципліни вноситься науковим керівником до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю», «Індивідуального навчального плану аспіранта/здобувача».

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F.

Таблиця. Уніфіковані критерії оцінювання навчальних досягнень, знань та вмінь (відповідь на навчальній практиці)

5 (відмінно)	A	Виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності
4,5 (дуже добре)	B	Аспірант має ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але може допустити деякі неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей
4 (добре)	C	Виставляється за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках
3,5 (більш ніж задовільно)	D	Виставляється аспірантові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно
3 (задовільно)	E	Аспірант має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні
2 (незадовільно)	FX	Аспірант має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал
1 (незадовільно)	F	Аспірант повністю не знає програмного матеріалу, відмовляється відповідати

Таблиця. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою модульного контролю
180 - 200	A	відмінно
165 - 179	B	добре
150 - 164	C	
135 - 149	D	
120 - 134	E	задовільно
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Ауд. № 11, Центр підвищення кваліфікації «Інститут післядипломної освіти»; вул. Верхня, 5; 3 поверх.

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійний проектор, комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), платформа для відеозв'язку ZOOM, вільний доступ до мережі Internet.

Інформаційний ресурс: навчально-методична література, електронні ресурси. Система управління навчанням «MOODLE».

Оригінали програмного забезпечення: текстові процесори (Microsoft Word, Блокнот); табличні процесори (Microsoft Excel); системи ілюстративної ділової графіки та видавничі системи (Adobe Acrobat); системи управління базами даних (Microsoft Access); програми створення презентацій (Microsoft Power Point).

Дані інформаційної мережі з розробки політики на основі наукових даних (EVIPNet).

Інструментальні засоби "SUPPORT" щодо розробки політики охорони здоров'я на основі наукових даних.

Дані мереж обміну інформацією про сучасні практики наукових досліджень в сфері охорони здоров'я (зокрема, Health Research Web (www.healthresearchweb.org), Health Systems Evidence (www.healthsystemsevidence.org), PDQ-Evidence (www.pdqevidence.org)).

Ресурси мереж EvipNet, SURE, TRAction и SUPPORT.

Бази даних та публікаціями ВООЗ, Світового Банку, ПРООН, ООН, UNICEF (The United Nations Children's Fund), інших міжнародних організацій.

Дані вітчизняних та міжнародних бібліотечно-інформаційних ресурсів, електронних баз даних медичних публікацій (PubMed, MEDLINE, The Cochrane Library тощо) та інші. Інші матеріальні, нематеріальні ресурси, що знаходяться у користуванні для провадження освітньої діяльності.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Науково-педагогічна практика здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти є складовою частиною освітнього процесу, обов'язковим компонентом професійної підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні, невід'ємною частиною опанування навчального курсу професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією) в аспірантурі чи

поза аспірантурою, видом практичної діяльності щодо організації навчальної діяльності, включаючи науково-методичну роботу, здійснення навчально-виховного процесу та викладання спеціальних дисциплін.

Організатором для проходження педагогічної практики є наукові відділи ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС, за якими закріплені здобувачі.

Базою для проходження педагогічної практики є Центр підвищення кваліфікації «Інститут післядипломної освіти» ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС. Базою практичної підготовки можуть бути вищі навчальні заклади, установи освіти різних форм власності та підпорядкування, які співпрацюють з ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС на підставі договорів. База практичної підготовки повинна забезпечувати виконання програми науково-педагогічної практики для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Відповідальність за реалізацію практики здобувачів несуть їх наукові керівники у межах годин, передбачених за наукове керівництво. Академічне навантаження, яке виконує здобувач під час педагогічної практики, зараховується викладачу, який викладає певний курс і контролює якість його викладання здобувачем (присутність викладача на заняттях обов'язкова).

Педагогічна практика проводиться після засвоєння програми дисципліни «Методологія та організація педагогічного процесу, проведення навчальних занять, педагогічної практики» і є обов'язковою для усіх здобувачів. Вибір дисциплін, з яких відбуватиметься педагогічна практика, здійснюється заздалегідь, і узгоджено із тематикою курсів підвищення кваліфікації медичних працівників, які викладає науковий керівник, або в межах тематики дисертаційної роботи здобувача.

Обсяг практики становить 3 кредити ECTS (90 годин):

- 60 % загального часу педагогічної практики складає пасивна практика, тобто, навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій);
- 40 % загального часу науково-педагогічної практики відводиться на активну практику, тобто аудиторне навантаження: читання лекцій, проведення аудиторних занять (практичних, семінарських).

Терміни проходження науково-педагогічної практики та її зміст зазначаються в індивідуальному плані здобувача (не пізніше 3-го року навчання згідно з навчальним планом наукової спеціальності) та затверджуються науковим керівником.

Рекомендована література

Основні джерела

Ресурсами самонавчання для підготовки аспірантів, які допоможуть оволодіти спеціальністю 14.01.11 «Кардіологія» для підготовки докторів філософії (PhD) та підвищення рівня знань та навичок досвідченого спеціаліста кардіолога є:

1. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / Всеукр. асоц. кардіологів ; За ред. В. М. Коваленка [та ін.]. - 6-те вид., переробл. і допов. - Київ : Четверта хвиля, 2023. - 384с.
2. Внутрішня медицина: Порадник лікарю загальної практики: навчальний посібник. / А.С. Свінцицький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар та ін.; За ред. проф. А.С. Свінцицького. – ВСВ «Медицина», 2020. – 1272 с.

3. Дячук Д.Д., Мороз Г.З., Гідзинська І.М. Кравченко А.М. та ін. Профілактика серцево-судинних захворювань: теоретичні засади та практичне впровадження. Київ- 2019 р. -175 ст.
4. Проблеми охорони здоров'я України в умовах наслідків пандемії COVID-19 і воєнних дій. За ред. В. М. Коваленка, В.М. Корнацького, Київ – 2023, 178 с.
5. Внутрішня медицина. Терапія. Підручник 4 вид /За ред.. Н.М. Середюка. – ВСВ «Медицина», 2019. – 688 стр.
6. Внутрішня медицина. У 3 т. Т. 1 /За ред. проф. К.М. Амосової. – К.: Медицина, 2018. – 1056 с.
7. Діагностичні, лікувальні та профілактичні алгоритми з внутрішньої медицини : навч.- метод. посіб. / [В. І. Денесюк та ін.] ; за ред. проф. В. І. Денесюка ; Вінниц. нац. мед.ун-т ім. М. І. Пирогова, Каф. внутр. медицини № 3. – Київ : Центр ДЗК, 2017. – 151 с.
8. Практикум з внутрішньої медицини: навч. пос. / К.М. Амосова, Л.Ф. Конопльова, Л.Л. Сидорова, Г.В. Мостбауер та ін. – К.: Український медичний вісник, 2019. – 416 с.
9. Кардіологія: підручник (П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, - Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с.
10. ЕКГ-діагностика: (П.Н. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко і ін.) Вінниця: Нова Книга, 2019. – 488 с.
11. 30 невідкладних станів у терапії: Навчальний посібник / За ред. проф. Ю.М. Мостового. – Київ: Центр ДЗК, 2017 – 128 с.
12. Денесюк В.І., Мороз В.М., Денесюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.
13. Діагностика та лікування фібриляції передсердь. Рекомендації Робочої групи з порушень ритму серця Асоціації кардіологів України. -Київ, 2014. - 167с., з доповненнями 2019 року, - АРИТМОЛОГІЯ, № 4 (32), 2019.
14. Клінічні рекомендації з діагностики та лікування гострої серцевої недостатності: оновлення 2023 року. Спільні рекомендації Асоціації кардіологів, Асоціації з невідкладної кардіології та Асоціації анестезіологів-реаніматологів України.
15. Коваленко В.М., Сичов О.С., Долженко М.М., Іванів Ю.А. Деяк С.І, Поташев С.В. Носенко Н.М. Кількісна ехокардіографічна оцінка порожнин серця. Рекомендації робочої групи з функціональної діагностики Асоціації кардіологів України та Всеукраїнської асоціації фахівців з ехокардіографії. 2013.
16. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15 вересня 2021 року № 1957 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гострому коронарному синдромі без елевації сегмента ST».
17. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 15.06.2016 №597 Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при фібриляції передсердь.

18. Наказ МОЗ України від 29.11.2019 № 384 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії».
19. Наказ МОЗ України від 02.03.2016 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця».
20. Невідкладна допомога в кардіології. Навчальний посібник під редакцією Долженко М.М.- К. Наукова думка. - 2018. – 412 с.
21. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії /За редакцією проф. Ю.М. Мостового. – 23-те вид., доп. і перероб. – Київ: Центр ДЗК, 2018. - 791 с.
22. Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Артеріальна гіпертензія» (2016 р.). Журнал «Артеріальна гіпертензія» 3 (47) 2016 с. 51-83
23. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації при гострому коронарному синдромі з елевацією сегмента ST. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14.09.2021 за № 1936.
24. Уніфікований клінічний протокол первинної і вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги: Профілактика серцево-судинних захворювань. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 13.06.2016 №564
25. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця. Наказ Міністерства охорони здоров'я 21.12.2021 № 2857.
26. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при легеневій гіпертензії у дорослих. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 21.06.2016 № 614
27. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги при ТЕЛА. Наказ Міністерства охорони здоров'я 15 січня 2014 року № 34.
28. 2023 ESC Guidelines for the management of cardiomyopathies ESC Clinical Practice Guidelines
29. 2023 Focused Update of the 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure ESC Clinical Practice Guidelines
30. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis ESC Clinical Practice Guidelines 15 Nov 2023
31. 2023 ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes ESC Clinical Practice Guidelines 25 Aug 2023
32. ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death ESC Clinical Practice Guidelines 26 Aug 2022
33. ESC/ERS Guidelines for the diagnosis and treatment of pulmonary hypertension ESC Clinical Practice Guidelines 26 Aug 2022
34. 2022 ESC Guidelines on cardio-oncology developed in collaboration with the European Hematology Association (EHA), the European Society for Therapeutic Radiology and Oncology (ESTRO) and the International Cardio-Oncology Society (IC-OS): Developed by the task force on cardio-oncology of the European Society of Cardiology (ESC) *European Heart Journal*, Volume 43, Issue 41, 1 November 2022, Pages 4229–4361, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehac244>

35. 2021 ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease ESC Clinical Practice Guidelines 28 Aug 2021
36. 2023 ESH Guidelines for the management of arterial hypertension *The Task Force for the management of arterial hypertension of the European Society of Hypertension* Endorsed by the European Renal Association (ERA) and the International Society of Hypertension (ISH)
37. 2021 ESC Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice: Developed by the Task Force for cardiovascular disease prevention in clinical practice with representatives of the European Society of Cardiology and 12 medical societies With the special contribution of the European Association of Preventive Cardiology (EAPC) *European Heart Journal*, Volume 42, Issue 34, 7 September 2021, Pages 3227–3337, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehab484>
38. American Diabetes Association (2019) Cardiovascular Disease and Risk Management: Standards of Medical Care in Diabetes – Diabetes Care, 42 (Suppl. 1): S103–S1
39. ACC/AHA/HRS Guideline for the Management of Adult Patients With Supraventricular Tachycardia 2015
40. 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: Developed by the Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) With the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC. *European Heart Journal*, Volume 42, Issue 36, 21 September 2021, Pages 3599–3726, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehab368>
41. Atrial Fibrillation (Management of) ESC Clinical Practice Guidelines 2021
42. ESC Guidelines for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism developed in collaboration with the European Respiratory Society (ERS) 2019
43. Guidelines for the management of cardiovascular disease in patients with diabetes ESC Clinical Practice Guidelines 15 Nov 2023
44. ESC Guidelines for the management of patients with supraventricular tachycardia (ESC-AEPC) 2019
45. ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease The Task Force for the Management of Valvular Heart Disease of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS) // 2017
46. European Resuscitation Council, Guidelines for Resuscitation: 2017 update.
47. Guidelines for management of dyslipidemia and prevention of cardiovascular disease / American association of clinical endocrinologists and American college of endocrinology // AACE 2017 Guidelines
48. Guidelines for the Early Management of Patients With Acute Ischemic Stroke. A Guideline for Healthcare Professionals From the American Heart Association/American Stroke Association, 2018
49. Syncope (Guidelines on Diagnosis and Management of) ESC Clinical Practice Guidelines 2018
50. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis. ESC Clinical Practice Guidelines 2023.
51. Braunwald's Heart Disease, Single Volume, 12th Edition A Textbook of Cardiovascular Medicine Authors : Robert O. Bonow & Peter Libby & Douglas L. Mann & Gordon F. Tomaselli & Deepak L. Bhatt & Scott D. Solomon & Eugene Braunwald Date of Publication: 11/2021

Інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/> – офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України;

2. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
3. <http://www.nplu.org/> – Національна Парламентська бібліотека України;
4. <http://www.who.int/> – офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.
5. <http://WebMedFamily.org>
6. <http://www.escardio.org/>
7. <http://www.escardio.org/guidelines>
8. <http://www.straghesko.kiev.ua/>
9. <http://www.ukrcardio.org>
10. <http://www.rheumatology.kiev.ua>
11. <http://ukrmed.org.ua/>
12. <http://www.webcardio.org/>
13. http://www.rql.kiev.ua/cardio_j/index.htm
14. <http://www.health-ua.com/>
15. <http://www.morion.kiev.ua>
16. <http://www.thrombolysis.org.ua/>
17. <http://www.cor-viv.kiev.ws/ru/index.htm>
18. <http://www.icfcst.kiev.ua/amosov/>